



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**  
**Рев2 1135/2019**  
**15.10.2020. године**  
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Иван Ђурић, адвокат из ..., против туженог Јавно предузеће за управљање пословним простором Пословни простор „Врачар“ у ликвидацији, чији је заступник Јавно правобранилаштво Градске општине Врачар, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4209/17 од 02.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2020. године, донео је

**ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ**, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4209/17 од 02.10.2018. године.

**Образложење**

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1466/15 од 18.05.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се поништи решење туженог број ... од ...2011. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ... од ...1998. године. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 244.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4209/17 од 02.10.2018. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиоца и укинута пресуда Првог основног суда у Београду П1 1466/15 од 18.05.2017. године у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено решење туженог број ... од ...2011. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ... од ...1998. године, а тужени је обавезан да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 155.250,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова првостепеног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове жалбеног поступка у износу од 69.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог засновао радни однос на основу закљученог уговора о раду бр. ... од ...1998. године и обављао је послове ..., са средњом стручном спремом и IV степеном стручности. Правилником о систематизацији радних места у јавном предузећу за управљање пословним простором Пословни простор „Врачар“ од 29.10.1998. године, било је предвиђено радно место ... уз услов: виша или средња стручна спрема (VI или IV степен стручности) и једна година радног искуства. На основу анекса уговора о раду бр. ... од ...1998. године, тужилац је почев од 09.04.2003. године, распоређен на послове референта за ... . Новим Правилником о систематизацији радних места бр. 882/2011 од 24.05.2011. године, укинута је радно место ... на које је тужилац био распоређен до 09.04.2003. године, односно до закључења Анекса уговора о раду. Новим Правилником није укинута радно место референта за ... . Тужени је донео решење о отказу уговора о раду тужиоцу бр. ... од ...2011. године. Тужиоцу је због технолошких, економских и организационих промена отказан уговор о раду почев од 01.10.2011. године и исплаћена му је отпремнина у износу од 386.671,14 динара.

На овако утврђено чињенично стање, правилно је другостепени суд применом материјалног права из члана 179. тачка 9. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...75/14) оценио да је тужбени захтев основан.

Одредбом члана 171. Закона о раду, прописано је да је послодавац овлашћен да због потребе процеса и организације рада запосленом понуди премештај на други одговарајући посао за који се захтева иста врста и степен стручне спреме, који су утврђени уговором о раду, а у смислу члана 179. тачка 9. истог закона, послодавац је овлашћен да запосленом откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 24. став 2. истог закона прописано је да се Правилником о организацији и систематизацији послова утврђују организациони делови код послодавца, назив и опис послова, врста послова, врста и степен стручне спреме, односно образовања и други посебни услови за рад на тим пословима, а може да се утврди и број извршилаца. Дакле, послодавац има право да доноси и врши измену акта о организацији и систематизацији послова, у зависности од потребе процеса и организације рада, али је у случају укидања одређених послова, дужан да запосленом првенствено понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на друго, упражњено, одговарајуће радно место, а тек уколико таквог радног места нема, да запосленом откаже уговор о раду.

Дакле, наступање технолошких и организационих промена које су условиле престанак потребе за радом запослених, организација начина пословања и структуре запослених за чијим радом је престала потреба, представљају економску политику послодавца која не може бити предмет оцене у судском поступку за заштиту права запослених за чијим је радом престала потреба, већ суд преиспитује само законитост спроведеног поступка утврђивања вишка запослених и решења донетог по том основу.

Закон о раду прописује поступак, који се у случају престанка потребе за обављањем одређеног посла примењује и одређује правила која је послодавац дужан да обезбеди запосленима за чијим је радом престала потреба, а који у конкретном случају није испоштован.

Наиме, новим Правилником о систематизацији радних места од 24.05.2011. године, утврђени су послови за чијим је обављањем престала потреба, па је поред осталих, укинуто и радно место самосталног референта за ... .

Новим Правилником о организацији и систематизацији послова број 882/11 од 24.05.2011. године, није укинуто радно место референта за ... на које је тужилац био распоређен почев од ...2003. године, али обзиром да тужилац поседује средњу стручну спрему (IV степен стручности), то према наведеном Правилнику, тужилац не испуњава услове прописане за ово радно место.

Имајући у виду да су новим Правилником од 24.05.2011. године, измењени услови за вршење послова, односно прописано је да је за предвиђена радна места потребна виша или висока стручна спрема, тужени закључује да као послодавац није имао услова да тужиоцу понуди друго, одговарајуће радно место.

Међутим, одлуком Уставног суда од 08.12.2014. године, утврђено је да одредбе тачке 10-15 Прегледа радних места које су саставни део Правилника о систематизацији радних места бр. 882/11 од 24.05.2011. године и бр. 968/11 од 06.06.2011. године, у делу у коме су утврђени услови за вршење послова, нису у сагласности са законом, а одредбом члана 60. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/2007..40/15) прописано је да се закони и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђени међународним уговорима или законом, не могу примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тога дана нису правноснажно решени.

Имајући у виду да је у конкретној правној ствари тужба поднета дана 30.11.2011. године, односно пре објављивања цитиране одлуке Уставног суда, а с обзиром да до тог дана поступак у овој правној ствари није правноснажно окончан, то се у овој праници у погледу оцене испуњености услова за вршење послова, не може применити назначени Преглед радних места од тачке 10-15, као саставни део Правилника о систематизацији радних места, а самим тим ни оценити да ли је у време доношења оспореног решења тужени као послодавац имао упражњена радна места која одговарају врсти и степену стручне спреме тужиоца.

Из свега наведеног произлази да су неосновани ревизијски наводи којима се указује на прогрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда.

На основу изнетог, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија  
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправака  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић